

ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ, 1959 - 1962

Υπό τοῦ κ. Κ. Ι. ΚΩΝΣΤΑ

1. Σκοπὸν τοῦ παρόντος ἀποτελεῖ ἡ ἐκτίμησις τοῦ εἰσοδήματος τῶν ναυτιλομένων⁽¹⁾ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπαρχουσῶν ἐπὶ τούτῳ στατιστικῶν. Τὸ ἐκτιμώμενον εἰσόδημα ἀποτελεῖ μέρος τῶν ἀμοιβῶν ἐργασίας τοῦ κλάδου τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας⁽²⁾, τοῦ κλάδου περιλαμβάνοντος ἀκόμη τοὺς μισθοὺς καὶ ἡμερομίσθια ἐργατοῦ-παλλήλων ναυτιλιακῶν ἐπιχειρήσεων πλέον ἀμοιβὰς μελῶν Δ.Σ. Σκοπεῖται, συνεπῶς, ἡ παρουσίασις τοῦ πραγματοποιουμένου εἰσοδήματος ἐξ ἀπασχολήσεως Ἑλλήνων ναυτικῶν⁽³⁾.

II. Πηγαί: α) Εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα παρέχεται ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐμβασμάτων τῶν ναυτιλομένων καὶ πλοιοκτητῶν, τῶν εἰσφορῶν εἰς ἀσφαλιστικούς ὀργανισμοὺς καὶ τῆς φορολογίας τῶν ἐφοπλιστῶν⁽⁴⁾.

Πίναξ I Συναλλάγμα Ναυτιλιακῶν (Εἰς ἑκατ. Δρχ.).

	Ἐμβάσματα Ναυτιλομ.	Εἰσφορὰ εἰς Ἀσφαλιστικούς Ὄργανισμοὺς (2)	Σύνολον (1)+(2)=(3)	Ἐμβάσματα Ἐφοπλιστῶν (4)	Φορολογία Ἐφοπλι- σμοῦ (5)
1958	743	69	812	585	—
1959	732	103	835	526	32
1960	888	70	958	881	36
1961	1.036	55	1.091	1.370	41
1962	1.065	108	1.173	1.529	58

Πηγή: Δελτίον Στατιστικῆς Συναλλάγματος καὶ Ἴσοζυγίου Πληρωμῶν.

1. Ἀπὸ πλευρᾶς Ἐθνικῆς Λογιστικῆς τὸ εἰσόδημα ἐξ ἐργασίας περιλαμβάνει τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἀπασχολουμένων πρὸ καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς ἀσφαλιστικούς ὀργανισμούς. Ἐπὶ πλέον περιλαμβάνει προμηθεῖας, δῶρα καὶ εἰσπράξεις λόγῳ συμμετοχῆς εἰς πράξεις, πού ὀδηγοῦν εἰς κέρδη ἐπιχειρήσεων καὶ φιλοδωρήματα, ἀποζημιώσεις μελῶν διοικητικοῦ συμβουλίου κτλ. Ὁμοίως, ἡ ἐργοδοτικὴ εἰσφορὰ, τὸ εἰσόδημα εἰς εἶδος ὅπως τροφή, κατοικία καὶ ὁ ρουχισμὸς συνιστοῦν προσθετικὰ στοιχεῖα τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας.

2. Ὡς Ἐμπορικὴ Ναυτιλία ὀρίζεται ὁ κλάδος ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον παραγωγικὰ ἐπιχειρήσεις εἶναι τὰ καθ' ἑκάστον πλοία, ἀπασχολούμενοι δὲ Ἕλληνες.

3. Ἐνταῦθα κριτήριον τίθεται ἡ ἰθαγένεια τοῦ ναυτικοῦ καὶ ὄχι ὁ τόπος παραγωγῆς τοῦ εἰσοδήματος.

4. Δελτίον Στατιστικῆς Συναλλάγματος καὶ Ἴσοζυγίου Πληρωμῶν, 1961, 1963. Ὁμοίως Βίδικη Διαταγὴ 326/62, Τράπεζα Ἑλλάδος.

Διὰ τοῦ πίνακος αὐτοῦ ἡ Ὑπηρεσία Συναλλάγματος καὶ Ἴσοζυγίου τῶν Πληρωμῶν τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς παρουσιάζει τὸ εἰσρέον συνάλλαγμα, λόγῳ δραστηριότητος ἑλληνικῆς ἐργασίας καὶ κεφαλαίου εἰς ξένας θαλάσσας.

Εἰδικώτερον, ἡ στήλη (1) δίδει τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἐμβασμάτων τῶν ναυτιλλομένων εἰς ποντοπόρα πλοῖα καὶ ἡ (2) τὰς ἀσφαλιστικὰς εἰσφορὰς διὰ πληρώματα ἄνευ διακρίσεως τῶν εἰσφορῶν κατὰ ὑπόχρεον εἰς καταβολὴν καὶ αἰτίαν καταβολῆς.

Τὰ ἐμβάσματα τῶν ἐφοπλιστῶν (4) ἀποτελοῦν εἰσροὴ κεφαλαίων τῶν πλοιοκτητῶν πρὸς κάλυψιν δαπανῶν ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας γραφείων των ἐν Ἑλλάδι καὶ πρὸς καταβολὴν τμήματος μισθοῦ εἰς τὴν ἐδῶ οἰκογένειαν τοῦ ναυτικοῦ. Εἰς ποίαν ὅμως ἔκτασιν αἱ μερικαὶ αὐταὶ καταβολαὶ γίνονται διὰ τοὺς ναυτικούς τῶν ποντοπόρων πλοίων εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον χρειάζεται εἰδικὴν ἔρευναν.

Ἡ στήλη (3) παρέχει οὐσιαστικῶς τμήμα μόνον τῆς προστιθεμένης ἀξίας ἐξ ἐργασίας πού παρήχθη εἰς τὸν κλάδον τῆς ποντοπόρου ναυτιλίας. Ὁ λόγος εἶναι ὅτι ἡ (1) δὲν περιλαμβάνει τὸ σύνολον τῆς μισθοδοσίας τῶν ναυτικῶν, ἀλλὰ τμήμα αὐτῆς διαθέσιμον εἰς τὴν ἡμεδαπὴν. Τὸ τελευταῖον πρέπει νὰ ἀυξηθῇ κατὰ: α) τὰ ποσὰ πού οἱ ναυτικοὶ ἐδαπάνησαν δι' ἀγορὰς διαρκῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, καὶ τὰ ὁποῖα, ἐν πολλοῖς, θὰ περιέλθουν εἰς τὸ νοικοκυριὸ τελικῶς⁽⁵⁾, β) κατὰ τὴν ἀτομικὴν κατανάλωσιν τοῦ ναυτικοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικόν⁽⁶⁾ (7) καὶ γ) κατὰ τὰς εἰσφορὰς εἰς ἀσφαλιστικούς ὁργανισμούς πλην τακτικῶν εἰσφορῶν, π.χ. λόγῳ γάμου, ἐξαγορᾶς ὑπηρεσίας⁽⁸⁾ (9).

Ἡ προηγηθεῖσα ἀνάλυσις ὠδήγησεν εἰς τὸ ἀβίαστον συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἀμοιβὴ ἐργασίας εἰς τὰ ποντοπόρα πλοῖα οὔτε δύναται νὰ ταυτισθῇ μετὰ ταυτεργατικὰ ἐμβάσματα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, οὔτε νὰ ἐπεκταθῇ λογικῶς διὰ νὰ καλύψῃ τὰ μὴ ποντοπόρα τοιαῦτα.

Ὁ ἀκολουθῶν πίναξ δεικνύει τὸ εἰσοδήμα ἐξ ἀπασχολήσεως εἰς τὸν κλάδον Θαλάσσιαι Μεταφοραὶ. Διὰ τοῦ ὅρου «Θαλάσσιαι Μεταφοραὶ» νοεῖται κατὰ τὸ σύστημα τῶν Ἐθνικῶν μας Λογαριασμῶν ἐκεῖνος ὁ κλάδος τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας πού περιλαμβάνει πλοῖα ἀκτοπλοϊκά, μεσογειακά, φορτηγά, ρυμουλκά, ναυαγοσω-

5. Αἱ εἰσφοραὶ θεωροῦμεν ὅτι κατεβλήθησαν ἀντιστοίχως ὑπὸ τῶν ναυτιλλομένων καὶ τῶν πλοιοκτητῶν, αἰτιάζονται δὲ λόγῳ τακτικῶν ἀσφαλιστικῶν ὑποχρεώσεων, ἐξαγορᾶς ξένης ὑπηρεσίας, εἰσφορῶν γάμου, κλπ.

6. Τὰ ποσὰ, συνεπῶς, πού ἐδαπανήθησαν δι' αὐτὰ εἶναι ὡς ἐὰν κατεβάλλοντο διὰ προμήθειαν παρομοίων εἰδῶν εἰς τὴν ἡμεδαπὴν ὑπὸ τοῦ νοικοκυριοῦ.

7. Διὰ τῆς ἀτομικῆς κατανάλωσεως τοῦ ναυτικοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικόν νοοῦνται περιπτώσεις ἀγορῶν ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν μὴ προοριζομένων διὰ τὸ νοικοκυριό.

8. Διὰ τὸν ὑπολογισμόν τοῦ εἰσοδήματος τοῦ ναυτικοῦ ποντοπόρων πλοίων πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφαλιστικὴ εἰσφορὰ τοῦ ναυτικοῦ ἐξ 7,5% ἐπὶ τοῦ ὀνομαστικοῦ μισθοῦ ἢ ναυτικῶν πλοίων ἐσωτερικοῦ ἐκ 4%.

9. Αἱ τοιαῦται εἰσφοραὶ δύναται νὰ ὀδηγήσουν εἰς διπλὸν ὑπολογισμόν (double accounting), δεδομένου ὅτι ἐμφανίζονται εἰς τὰς εἰσφορὰς δι' ἀσφαλιστικούς ὁργανισμούς, ἐνῶ τὸ εἰσόδημα δίδεται πρὸ καταβολῆς τακτικῶν εἰσφορῶν.

στικά, πλοία εκτελούντα τοπικά γραμμάς και υπερωκεάνια και εις τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦνται πληρώματα ἑλληνικά⁽¹⁰⁾.

Πίναξ II. Ἀμοιβή Ἐργασίας (Εἰς ἑκατ. Δρχ. εἰς τρελ. τιμὰς)

Ἔτος	1958	1959	1960	Εἰς τρελ. τιμὰς	1962
Ἀμοιβή	329	392	571	739	889

Πηγή: Ὑπηρεσία Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν.

Διὰ τὸ ἔτος 1962 τὰ πλοῖα τοῦ ἐκαλύπτοντο ὑπὸ τοῦ Πίνακος II κατενέμοντο ὡς ἀκολούθως:

Πίναξ III. Πλοῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐργασία παρεσχέθη, 1962

Κατηγορία πλοίων	Ἀριθμὸς πλοίων	Τοῖς %
Ἀκτοπλοῖα	60	17,8
Μεσογειακά	13	3,8
Ὑπερωκεάνια	9	2,7
Πλοῖα τοπικῶν γραμμῶν	112	33,1
Πορθμεῖα, Ρυμουλκὰ καὶ ναυαγ/κὰ	114	42,6
Σύνολον	338	100

Πηγή: Ὑπηρεσία Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν.

Ὁ πληθυσμὸς ὅμως τῶν πλοίων ἑλληνικῆς ἰδιοκτησίας διαφέρει σημαντικῶς τοῦ προηγθέντος πίνακος. Κατωτέρω δίδεται ὁ ἀριθμὸς τῶν πλοίων ἀναλόγως τῆς καθαρᾶς ὀλικῆς χωρητικότητος διὰ τὴν ἰδίαν περίοδον.

Ἐκ μῖας πρώτης παρατηρήσεως τῶν Πινάκων III καὶ IV ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ κάλυμμα τῆς Ὑπηρεσίας τῶν Ἐθνικῶν Λογ/σμῶν περιλαμβάνει σχεδὸν τὸ δέκατον τῶν ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν ἢ τὸ δωδέκατον τοῦ συνόλου τῶν πλοίων. Ἀγνοοῦντες τὴν τῶρα τὰ πλοίαρια μέχρις 25 κ.ο.χ., τὸ κάλυμμα δὲν παύει ν' ἀποτελεῖ τὸ πέμπτον τῶν ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν ἢ τὸ ἕκτον τοῦ συνόλου.

Τὸ «δεῦγμα» τῶν πλοίων πάσχει ἐπίσης ἀπὸ ἑλλειψιν ἀντιπροσωπευτικότητος τοῦ ἀληθοῦς πληθυσμοῦ ἢ ὀρθότερον τῶν δύο κατηγοριῶν πληθυσμῶν πλοίων. Ἔτσι ἐνῶ τὰ υπερωκεάνια συμποσοῦνται εἰς πέντε ὑπὸ ἑλληνικὴν καὶ ἓνα ὑπὸ ξένην σημαίαν (Πίναξ IV), εἰς τὸν Πίνακα III ἐμφανίζονται ἑννέα. Ὁμοίως εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἐπιβατηγῶν⁽¹¹⁾.

10. Ἐπίσης περιλαμβάνεται ἡ μισθοδοσία ἐργατοὑπαλλήλων ναυτιλιακῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἀμοιβαὶ διοικητικῶν συμβούλων, παρ' ὅτι δὲν συνιστοῦν ἀμοιβὰς ἐργασίας ναυτικῶν. Ἡ ἀπομόνωσις αὐτῆς τῆς συνιστώσης δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ ἐκ τῶν τηρουμένων στατιστικῶν σειρῶν.

11. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τοιαῦτα διαφορὰ δικαιολογούμεναι ἀπὸ ἀνεπαρκῆς μητρῶν μονάδων (frame) δύνανται νὰ ὀδηγήσουν ὄχι εἰς εὐχάριστα συμπέρασματα. Διότι ὁ στατιστικὸς τῶν Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν συχνὰ ἐφαρμόζει τὴν τακτικὴν τοῦ καταλογισμοῦ (imputation) καὶ συνεπῶς ἡ διαφορὰ εἰς τὰ υπερωκεάνια, ἂν τύχῃ ἐπ' αὐτῆς νὰ καταλογισθῇ, θὰ τὸν παραπλανήσῃ.

Πίναξ IV. Πλοία άπασχολούντα Έλληνικά πληρώματα ,1962

Κατηγορία Πλοίων	Άριθμός πλοίων	Έπι τοίς % τής Κατηγορίας του	Συνόλ.
A. ΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΣΗΜΑΙΑΝ			
I. 1. Π/Κ. Μέχρις 25 κ.ο.χ.	1.615	63,2	42,0
2. Π/Κ και Ι/Φ 25 - 500 κ.ο.χ.	676	26,5	17,6
3. Μ/ς φορτηγά και Δ/Π μέχρι 500 κ.ο.χ. ..	142	5,5	3,7
Μ/ς	126		
Μ/ς Δεξαμεν.	16		
II. 1. Έπιβατηγά	38	1,5	1,0
Άργοσαρωνικού	10		
Έσωτερικού	28		
2. Διάφορα	84	3,3	2,2
Πορθμεΐα	23		
Ρυμουλκά.....	27		
Ναυαγσωστικά.....	5		
Άλιευτικά	16		
Ψυγεία.....	2		
Θαλαμηγοί	10		
Τηλ. καλωδίων	1		
III. 1. Φορτηγά	596	82,8	15,5
2. Δ/Π	102	14,2	2,7
3. Έπιβατηγά	21	2,9	0,5
Μεσογειακά	16		
Υ/Κ	5		
4. Πορθμεΐον ποντοπόρον	1	0,1	0,0
	720	100	
B. ΥΠΟ ΞΕΝΗΝ ΣΗΜΑΙΑΝ			
1. Φορτηγά	386	67,6	10,0
2. Δ/Π.....	172	30,1	4,5
3. Έπιβατηγά	1	0,2	0,0
Υ/Κ	1		
4. Διάφορα	12	2,1	0,3
Θαλαμηγοί	12		
	571	100	
Σύνολον	3.846		100

Πηγή: Προϋπολογισμός Ν.Α.Τ. 1962.

Ένταυθα πρέπει να σημειωθί ή έλλειψις άποτελεσματικού κριτηρίου έντοπισμοϋ του τόπου έγκαταστάσεως τής διευθύνσεως τής έφοπλιστικής επιχειρήσεως (Residence). Τοϋτο προφανώς, έχει σημασίαν δια τόν χαρακτηρισμόν τής συμβολής τής έμπορικής ναυτιλίας ως εισοδήματος εξ άλλοδαπής ή τμήματος του άκαθάρτου έγχωρίου προϊόντος. Έτσι, συμβαίνει πλοία να συμβάλλουν π.χ. εις τó εισόδημα εκ Θαλασσίων Μεταφορών, και έντεϋθεν εις τó άκαθάριστον έγχώριον προϊόν, ένω ή συμβολή των χαρακτηρίζεται ως εισόδημα εξ άλλοδαπής. Η πρακτική

σημασία τούτου είναι διπλή, διότι, πρώτον, τὸ περιεχόμενον τοῦ εισοδήματος ἐκ τῶν Θαλασσίων Μεταφορῶν νοθεύεται· δεύτερον, ὑπάρχει διπλοῦς ὑπολογισμὸς δεδομένου ὅτι τὸ ἀκαθάριστον ἔθνικὸν προῖον αὐξάνει λόγω ἠϋξημένου εισοδήματος ἐκ Θαλασσίων Μεταφορῶν καὶ ἠϋξημένων ἐμβασμάτων (εἰσοδήμα ἐξ ἀλλοδαπῆς) (12).

III. Συμπεράσματα: Τὸ ἐκ Θαλασσίων Μεταφορῶν εισόδημα, ὅπως δίδεται ὑπὸ τῶν Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν καὶ ἐντεῦθεν τὸ τμήμα ἐκεῖνο, ποῦ δικαιολογεῖται ἐξ ἐργασίας, φαίνεται νὰ ἔχη προέλευσιν κυρίως τὰς ἑλληνικὰς θαλάσσας καὶ τὴν Μεσόγειον. Δι' αὐτὸ καὶ ἡ ὑποεκτίμησις. Τὸ εἰσόδημα ἐξ ἐργασίας εἰς τὴν Ἐμπορικὴν Ναυτιλίαν, ἀνεξαρτήτως δηλ. θαλάσσης, θὰ προέλθῃ δι' ἐνοποιήσεως τῶν Πινάκων I καὶ II.

Πίναξ V Ἡ ἀμοιβὴ ἐργασίας Ἑλλήνων Ναυτικῶν (εἰς ἑκατ. Δρχ., εἰς τρεχ. τιμὰς).

Ἔτος	Εἰσόδημα ἐξ Ἑλληνικῶν Θαλασσῶν		Ἐμβάσματα Πληρωμάτων	Εἰσφοραὶ εἰς Ἀσφαλ. Ὀργαν.		Ἀμοιβὴ Ἀποφίς Α.	Ἐργασίας Ἀποφίς Β
	(1)	(2) + 0	(3)	(4)	(5) = (1) × (3) × (4)	(6) = (2) × (4) × (4)	(7)
1958	329	250	743	69	1.141	1.062	1.133
1959	392	298	732	103	1.227	1.418	1.699
1960	571	460	888	70	1.529	1.699	1.904
1961	739	608	1.036	55	1.830	1.904	
1962	889	731	1.065	108	2.062		

+ Δὲν περιλαμβάνουν ἀμοιβὰς εἰς δρχ. πληρωμάτων ἀπασχολουμένων εἰς ὑπερωκεάνια καὶ μεσογειακὰ πλοῖα (ὑπόθεσις).

0 Ἐκτιμήσεις Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, Διεύθυνσις Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν.

- Ἡ (5) δίδει ἀμοιβὴν ἐργασίας τῶν Ἑλλήνων ναυτιλομένων, ὑποθέτοντες ὅτι ἡ ἀμοιβὴ τῶν ναυτικῶν τῶν ὑπερωκεανίων καὶ μεσογειακῶν ἦτο εἰς δρχ. Συνεπῶς οὐδεὶς ἐπηρεασμὸς τοῦ μεγέθους τῶν ἐμβασμάτων (3) ἐπῆλθεν.
 - Ἡ (6) δίδει τὴν ἀμοιβὴν ἐργασίας τῶν ναυτιλομένων, ὑποθέτοντες ὅτι ἡ ἀμοιβὴ τῶν ναυτικῶν καὶ ὑπερωκεανίων καὶ μεσογειακῶν ἦτο εἰς συνάλλαγμα. Συνεπῶς ἐπηρεάσθησαν τὰ ἐμβάσματα (2) ἰσοπόσως πρὸς τὴν μείωσιν τῆς (1) ἢ ἄλλως κατὰ τὸ ποσὸν ποῦ ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἐν λόγω κατηγοριῶν ναυτικῶν ἐγένετο εἰς συνάλλαγμα (διαφορὰ στηλῶν 1 καὶ 2).
 - Αἱ διατυπωθεῖσαι ἀπόψεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑφὴν καὶ σύνθεσιν τῶν ἐμβασμάτων - εἰσφορῶν εἰς ἀσφαλιστικούς ὀργανισμοὺς διατηροῦνται (Κεφάλαιον II).
 - Ἡ διατυπωθεῖσα ἄποψις, ὅτι οἱ Ἐθνικοὶ Λογαριασμοὶ ἔχουν μικρὸν καὶ ἀσυνεπὲς κάλυμμα πλοίων, ἰσχύει ἐφ' ὅσον μελετοῦμεν τὸν κλάδον Θαλάσσια Μεταφορὰ τῆς Ὑπηρεσίας τῶν Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν. Ἡ ἄποψις ὅμως αὐτὴ χάνει μέρος τῆς ὀξυτήτος της, ὅταν ἀναλύωμεν ἀπὸ πλευρᾶς μακρομεγεθῶν τὴν ὅλην ναυτιλίαν, ἦτοι τὸ σύνολον τῶν Ἑλληνικῶν Θαλασσίων Μεταφορῶν.
- Εἰς τὴν ἀνάλυσιν ἡ ὁποία ἐπακολουθεῖ θὰ ἐπιδιωχθῆ ἔλεγχος αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἢ ἄλλως τῆς ὑποθέσεως ὅτι αἱ δύο σειραὶ εἰσοδήματος (5) καὶ (6) ἀναπαριστοῦν τὸ

12. Ἐνταῦθα ὁ ὅρος «διπλὸς ὑπολογισμὸς», δὲν σημαίνει ἀναγκαιῶς ἰσοπόσον αὐξήσιν τοῦ εἰσοδήματος ἐκ θαλασσίων μεταφορῶν καὶ καθαροῦ εἰσοδήματος ἐξ ἀλλοδαπῆς.

ύψος τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν Ἑλλήνων ναυτικῶν. Πρὸς τοῦτο συγκρίνομεν δια-
χρονικῶς τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀπασχολήσεως.

Πίναξ VI. Ἡ ἐξέλιξις τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀπασχολήσεως

	1958	1959	1960	1961	1962
Ἀπασχολούμενοι	32.863	34.842	42.321	50.484	55.425
Εἰσόδημα εἰς ἑκάτ. Ἀποφίς Α'	1.141	1.227	1.529	1.830	2.060
» » » Β'	1.068	1.133	1.418	1.699	1.904
» » » Γ'	—	1.045	1.413	1.874	2.329

Πίναξ VII. Ἡ κατὰ κεφαλὴν ἀμοιβὴ ἐργασίας

	1958	1959	1960	1961	1962
Κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα Α'	34.720	35.216	36.129	36.249	37.167
» » » Β'	32.498	32.518	33.505	33.654	34.352
» » » Γ'	—	29.992	33.388	37.121	42.020

Πίναξ VIII. Ἡ ἐξέλιξις τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀπασχολήσεως ἐπὶ τοῖς %

	1958	1959	1960	1961	1962
Ἀπασχολούμενοι	94,3	100	121,4	144,9	159,0
Εἰσόδημα Α'	93,0	100	124,6	149,1	167,9
» Β'	93,7	100	125,1	150,0	168,0
» Γ'	—	100	135,2	179,3	222,9

Πίναξ IX. Ἡ κατὰ κεφαλὴν ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας ἐπὶ τοῖς %.

	1958	1959	1960	1961	1962
Κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα Α'	98,6	100	102,6	102,9	105,5
» » Β'	99,9	100	103,0	103,5	105,6
» » Γ'	—	100	111,3	123,8	140,1

Πίναξ X. Ἡ κατὰ κεφαλὴν ἀμοιβὴ ἐργασίας εἰς τὴν βιομηχανίαν.

	1958	1959	1960	1961	1962
Κατὰ κεφαλὴν εἰς Δρχ.	15.900	20.069	21.530	22.840	24.365
Κατὰ κεφαλὴν ἐπὶ %	79,2	100	107,3	113,8	121,4

Τὸ εἰσόδημα ἀποφίς Α' καὶ Β' προέρχεται ἐκ τῶν στηλῶν (5) καὶ (6) τοῦ Πί-
νακος V, οἱ ἀπασχολούμενοι ἐλήφθησαν ἐκ τῶν Δελτίων τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορι-
κῆς Ναυτιλίας⁽¹³⁾ καὶ τὸ εἰσόδημα ἀποφίς Γ' ἔχει προέλευσιν προσωπικὰς ἐκτιμήσεις
βασιζομένης εἰς στοιχεῖα τοῦ Ν.Α.Τ.⁽¹⁴⁾ Συγκρίνοντες τὰς ἐκτιμήσεις τοῦ εἰσοδήμα-
τος βλέπομεν ὅτι ἡ ἀποφίς Α' παρακολουθεῖ τὴν ἀποφίς Γ' κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη,

13. Κατὰ τὰς ἐκτιμήσεις τῶν ἀρμοδίων τοῦ Ν.Α.Τ. καὶ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας
ὁ ἀριθμὸς τῶν ναυτικῶν πλοίων χωρητικότητος μικροτέρας τῶν 100 τόν. γιγρὸς εἶναι περίπου
10.000. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ναυτικῶν ὑπὸ ξένην σημαίαν καὶ μὴ συμβεβλημένων, περίπου 16.000, δὲν
περιελήφθη εἰς τὸν Πίνακα VI. Τὰ στοιχεῖα ἀπασχολήσεως τοῦ ἐν λόγω πίνακος ἀναφέρονται
εἰς τὸ μέσον τοῦ ἔτους.

14. Οἱ ἀπολογισμοὶ Ν.Α.Τ. ἐμφανίζουν τὰς εἰσφορὰς τῶν ναυτικῶν καὶ ἐργοπιστῶν αἱ ὁποῖαι
ἀναγόμεναι διὰ τῶν ἀσφαλιστικῶν ποσοστῶν δίδουν τμῆμα τοῦ ὕψους τῶν ἀμοιβῶν ἐργασίας
τῶν ναυτικῶν. Προσαρμόζοντες τὰς τελευταίας κατὰ τὸ ὕψος τοῦ προσθέτου εἰσοδήματος λόγῳ
ὑπερωριῶν, λαμβάνομεν τὸ συνολικὸν ὕψος τῶν ἀμοιβῶν ἐργασίας.

Ἡ ἀποφίς Γ' περιέχει τὰς συνιστάσας: ὀνομαστικὴ ἀμοιβὴ ναυτικῶν καὶ ἐργοδοτικὴ εἰσφο-
ρὰ πλέον πρόσθετος ἀμοιβὴ λόγῳ ὑπερωριῶν. Ἡ μεθοδολογία τῆς ἐν λόγω ἀπόψεως πρόκειται
νὰ ἐκδοθῇ ἰδιαίτερω.

ἐνῶ δια τὸ 1962 ἀφίσταται ἀρκετά. Οἱ λόγοι δύνανται νὰ ἀναζητηθοῦν εἰς τὴν παρατηρούμενην κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀποτελεσματικωτέραν δραστηριότητα τοῦ Ν.Α.Τ. ἀπὸ πλευρᾶς συλλήψεως τῶν εισφορῶν καὶ τὴν ἐγγραφὴν ὁλονὲν καὶ περισσοτέρων συμβεβλημένων πλοίων εἰς τὰ ἑλληνικὰ νηολόγια. Ἡ ἐπὶ τοῖς % ἐξέλιξις τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀπασχολήσεως δεικνύει, ὅτι ἡ ἀπασχόλησις ἠϋξήθη κατὰ 59% ἐντὸς τοῦ 1959-62, ἐνῶ τὸ εἰσοδήμα κατὰ 68% (ἀπόψεις Α' καὶ Β') ἢ 122,9% (ἄποψις Γ'). Ἡ κατὰ κεφαλὴν ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας ἐπὶ τοῖς % ἐκινήθη ἀνοδικῶς καὶ περίπου 6% (ἀπόψεις Α' καὶ Β') ἢ 40,1% (ἄποψις Γ').

Αἱ ἐν λόγῳ κινήσεις τῆς ἀπασχολήσεως καὶ τοῦ εἰσοδήματος ὀδηγοῦν εἰς τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις: Εἰς αὐξήσιν τῆς ἀπασχολήσεως π.χ. κατὰ 59% ἢ αὐξήσις τῆς κατὰ κεφαλὴν ἀμοιβῆς ἐργασίας εἶναι 40,1%· τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ἀπασχόλησις παρουσιάζει μᾶλλον ἐλαστικότητα ὡς πρὸς τὴν κατὰ κεφαλὴν ἀμοιβήν· αἱ ἀπόψεις Α' καὶ Β', δεικνύουν ἐπίσης θετικὴν συσχέτισιν ἀπασχολήσεως καὶ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος ἀλλὰ μεγαλυτέρας ἐντάσεως. "Ἐτσι, εἰς αὐξήσιν τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος 5,5% ἢ προκαλουμένη αὐξήσις τῆς ἀπασχολήσεως εἶναι 59% (ἀπόψεις Α' καὶ Β', 1962). Τόσον ὑψηλὴ ἀνταπόκρισις τῆς ἀπασχολήσεως εἰς τὰς μεταβολὰς τοῦ εἰσοδήματος πρέπει νὰ ληφθῆ με ἐπιφύλαξιν. Οἱ λόγοι εἶναι ὅτι αἱ σειραὶ Α' καὶ Β' προέρχονται ὡς εἶδομεν προηγουμένως ἐκ στατιστικῶν αἰ ὁποῖαι πλημμελῶς συλλαμβάνουν τὸ εἰσόδημα. "Ἄλλως, αἱ ἐν λόγῳ χρονολογικαὶ σειραὶ δὲν εἶναι εὐ-αἰσθητοὶ εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ ὅλου παραγομένου εἰσοδήματος εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Ἐντιθέτως, ἡ σειρά Γ', καθ' ὅσον προέρχεται ἐκ τοῦ Ν.Α.Τ., τὸ ὁποῖον ἐλέγχει τὸ σύνολον τῶν ναυτολογίων καὶ τῆς Ἐφορίας Πλοίων, ἡ ὁποία ἐλέγχει καὶ τὰς μισθοδοτικὰς καταστάσεις ὑπερωριῶν, παρουσιάζει μεγαλυτέραν ἀκρίβειαν καὶ συνέπειαν καὶ ἐπομένως δύναται μετ' ἀσφαλείας νὰ χρησιμοποιοθῆ διὰ τὴν ἀναπαράστασιν τοῦ ὕψους τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν Ἑλλήνων ναυτικῶν. Βεβαίως δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγη τὸ γεγονός, ὅτι οἱ ναυτικοὶ τῶν ὑπὸ ξένην σημαίαν καὶ μὴ συμβεβλημένων πλοίων (περίπου 16.000 ἀπασχολούμενοι τὸ 1964) δὲν ἐμφανίζονται ὡς δημιουργοὶ εἰσοδήματος (ἄποψις Γ') καὶ συνεπῶς καὶ ἡμεῖς ἀκόμη ὑποεκτιμοῦμεν ἐνταῦθα τὴν συμβολὴν τῆς Ναυτιλίας.

Οἱ ἐν λόγῳ ὅμως ναυτικοὶ ἐμβάζουν συνάλλαγμα, τὸ ὁποῖον προφανῶς ἐμφανίζεται εἰς τὰς σειρὰς Α' καὶ Β' (Πίναξ 1), ἐνῶ περὶ αὐτοῦ οὐδεμίαν ἐγένετο πρόνοια ἐμφανίσεως εἰς τὴν σειράν Γ'. Ἐξομάλυνσις τῆς σειρᾶς Γ' ὡς πρὸς τὴν ἀμοιβὴν ἐργασίας ναυτικῶν ὑπὸ ξένην σημαίαν ὀδηγεῖ εἰς αὐξήσιν τοῦ ἀπολύτου ὕψους τοῦ εἰσοδήματος Γ' καὶ ἐπομένως τοῦ ἀνοίγματος τῶν Α' καὶ Β' ἀντιστοίχως ἀπὸ Γ'. Ἐλλείψει στοιχείων ἐχρησιμοποίηθη ὡς ὑλικὸν τὸ εἰσρεῦσαν συνάλλαγμα ἐξ ἐμβασμάτων ναυτιλλομένων.

Πίναξ XI. Ἀπασχόλησις ἑλλήνων ναυτικῶν

	1958	1959	1960	1961	1962
Ἐπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν	7.094	9.650	19.116	23.982	29.925
» ξένην σημαίαν συμβεβλημένα	15.769	15.192	13.205	16.502	15.500
» ξένην σημαίαν μὴ συμβεβλημένα*	15.769	15.192	13.205	16.502	15.500
Σύνολον	38.632	40.034	45.526	56.986	60.925

Πηγή: Δελτία Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Πρὸς τοῦτο ἐγένετο ἡ ὑπόθεσις ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπὸ ξένην σημαίαν εἶναι ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ναυτικῶν τῶν ἀπασχολουμένων εἰς συμβεβλημένα πλοῖα καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀνεζητήθη τὸ μέσον εἰσρεῦσαν συνάλλαγμα κατὰ ναυτικόν.

Τὸ μέσον κατὰ ναυτικὸν εἰσρεῦσαν συνάλλαγμα (Πίνακες I καὶ XI) πολλαπλασιαζόμενον μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ναυτικῶν ὑπὸ ξένην σημαίαν μὴ συμβεβλημένων ἐξελίχθη κατὰ τὸ διάστημα 1959 - 1962 ὡς ἐξῆς : 278, 258, 300 καὶ 271 ἑκατ. δρχ. ἀντιστοίχως. Αὐξάνοντες τὴν σειρὰν Γ' κατὰ τὰ ποσὰ αὐτὰ ἐπιτυγχάνομεν καλύτεραν συγκρισιμότητα τῶν σειρῶν, παρ' ὅ,τι βεβαίως τὸ πραγματικὸν ὕψος τῆς ἀμοιβῆς τῶν Ἑλλήνων ναυτικῶν ἀκόμη πρέπει νὰ αὐξηθῇ.

5. Ἐκ τῆς προηγηθείσης ἀναλύσεως συμπεραίνομεν, ὅτι μεταξὺ ἀπασχολήσεως καὶ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος ὑπάρχει θετικὴ συσχέτισις, ἀκόμη δὲ ὅτι ἡ ἀπασχόλησις εἶναι ἀρκετὰ ἐλαστικὴ.

6. Συγκρίνοντες τὴν κατὰ κεφαλὴν ἀμοιβὴν ἐργασίας εἰς τοὺς κλάδους τῆς Ναυτιλίας καὶ μεταποιήσεως (Πίνακες VII καὶ X) ἀγόμεθα εἰς τὰ ἐξῆς συμπεράσματα: Πρῶτον, ἡ μέση ἀμοιβὴ ἐργασίας εἰς τὴν πρώτην εἶναι διπλασία ἐκείνης τῆς βιομηχανίας· δεύτερον, τὸ ποσοστὸν τοῖς % τῆς κατὰ κεφαλὴν ἀμοιβῆς τῶν ναυτικῶν αὐξάνει ταχύτερον τοῦ ἀντιστοίχου τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὴν βιομηχανίαν. Βλέπομένῃ δηλ. ὅτι οἱ ἐτήσιοι ρυθμοὶ μεταβολῆς τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας εἰς δύο βασικοὺς κλάδους τῆς οἰκονομίας διαφέρουν μεταξὺ των. Τοῦτο ἔχει, προφανῶς, σημασίαν διὰ τὴν πολιτικὴν τῶν μισθῶν.

Συνοψίζοντες λέγομεν, ὅτι αἱ ὑπάρχουσαι στατιστικαὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὴν Ναυτιλίαν δὲν δύνανται νὰ ἀναπαραστήσουν τὴν κατάστασιν τοῦ κλάδου. Καὶ δὲν εἶναι καθόλου παράξενον ὅτι τὸ Πενταετὲς Πρόγραμμα Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας δίδει τὴν ἐντύπωσιν γενικοτήτων καὶ εὐχολογίου⁽¹⁵⁾. Ἄλλὰ καὶ αἱ ἡμέτεραι μονάδες οἰκονομικῶν ἐρευνῶν δὲν φαίνεται νὰ ἔχουν δώσει ἔμφασιν εἰς τὴν μελέτην τοῦ κλάδου τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας⁽¹⁶⁾.

15. Ἰδὲ «Five-year programme for the economic development of Greece, 1960 - 1964», σ.σ. 48 - 49, Ministry of Coordination.

16. Ἡ πρόσφατος μελέτη, ἐπὶ παραδείγματι, τοῦ Κέντρου Οἰκονομικῶν Ἐρευνῶν, «An econometric model of the Greek economy» ὑπὸ D. Suits, 1954 σ.σ. 64 - 66, πραγματεύεται τὸ σύνολον τοῦ κλάδου τῶν μεταφορῶν χωρὶς νύξιν περὶ Ναυτιλίας.